

De inbewaringstelling (IBS)

De Jutters is het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Bij De Jutters kunnen kinderen en jongeren van 0-22 jaar, die ernstige psychiatrische problemen hebben, terecht voor behandeling, onderzoek

en/of begeleiding.

Deze brochure geeft informatie over de gedwongen opname met een inbewaringstelling (IBS).

De gedwongen opname - wetgeving

Bij een gedwongen opname word je tegen je wil (of die van je ouders/vertegenwoordigers) opgenomen bij De Jutters. Je kunt gedwongen worden opgenomen door middel van een rechterlijke machtiging of een inbewaringstelling. De wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (Bopz) beschermt de rechten van cliënten die gedwongen worden opgenomen met een rechterlijke machtiging of een inbewaringstelling.

Wat is een inbewaringstelling?

Een inbewaringstelling is de spoedprocedure via de burgemeester om je op te laten nemen in een psychiatrische instelling, terwijl je dat zelf niet wilt.

Wanneer krijg ik een inbewaringstelling?

Je kan alleen in bewaring worden gesteld als het volgende op jou van toepassing is:

- Er is een ernstig vermoeden dat je een geestesstoornis hebt en daardoor onmiddellijk dreigend gevaar voor jezelf en/of anderen veroorzaakt
- De enige manier om het gevaar af te wenden is een opname bij De Jutters
- Je bent ouder dan 12 jaar en wilt niet vrijwillig worden opgenomen of je bent jonger dan 12 jaar en je ouders/wettelijk vertegenwoordigers zijn tegen opname of verschillen daarover van mening
- De dreiging van het gevaar dat je veroorzaakt is zo dringend, dat een uitspraak van de rechter niet kan worden afgewacht.

Wie kan een IBS aanvragen?

Iedereen in jouw omgeving, zoals familie, de huisarts of de politie kan een IBS aanvragen. Een IBS moet worden aangevraagd via de burgemeester van de plaats waar je woont.

Voordat je in bewaring wordt gesteld (opgenomen wordt), moet je eerst zijn onderzocht door een psychiater of arts, die niet bij jouw behandeling is betrokken. Deze psychiater of arts schrijft een geneeskundige verklaring, waarin staat wat jouw ziekteverschijnselen zijn en waarom er sprake is van onmiddellijk 'dreigend' gevaar. Na het lezen van deze verklaring en soms ook van aanvullende informatie, zal de burgemeester beslissen of je gedwongen opgenomen moet worden. Dit heet ook wel het afgeven van een 'last tot inbewaringstelling'.

Als de rechter heeft besloten dat je tegen je wil opgenomen moet worden met een IBS, moet dit binnen één dag gebeuren. Gebeurt dit niet, dan vervallen de geneeskundige verklaring en de verklaring van de burgemeester.

Voortgezette inbewaringstelling

Nadat je bent opgenomen stuurt de burgemeester de verklaringen naar de officier van justitie. Via de officier van justitie komen deze stukken bij de rechtbank. Daar zal de rechter alle verklaringen lezen en een bezoek brengen aan de kliniek om na te gaan of het wel echt noodzakelijk is dat je

Colofon

Uitgave van Stichting De Jutters
centrum voor Jeugd-GGZ Haaglanden
Postbus 61452
2506 AL Den Haag
tel: 070 – 850 7 850
fax: 070 – 850 7 899
dejutters@dejutters.com
www.dejutters.com

opgenomen blijft. Dit heet dan een voortgezette inbewaringstelling. De rechter zal eerst met jou en eventueel jouw familie praten en advies inwinnen bij de behandelend arts, voordat hij hierover een beslissing neemt. Tijdens dit gesprek kan je alles over jouw opname bespreken en krijg je automatisch en gratis hulp van een advocaat. Je kunt ook altijd ondersteuning en advies vragen aan de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp). Deze pvp is niet in dienst bij De Jutters en is dus onafhankelijk. Let op: de pvp is echter geen advocaat en zal dus niet mee naar de rechtbank gaan. De rechter moet binnen drie dagen nadat het verzoek door de officier bij de rechtbank is ingediend, besluiten of je nog langer opgenomen moet blijven. Tegen de beslissing van de rechter is geen hoger beroep mogelijk.

Van vrijwillige opname naar een IBS

Het is ook mogelijk dat als je vrijwillig bent opgenomen, deze wordt omgezet in een gedwongen opname. Bijvoorbeeld als hulpverleners vermoeden dat je De Jutters wilt verlaten terwijl je op dat moment een onmiddellijk dreigend gevaar voor jezelf of anderen vormt. Een onafhankelijke psychiater uit de crisisdienst zal jou in dat geval onderzoeken. Deze psychiater stelt de geneeskundige verklaring op en verzoekt de burgemeester om een inbewaringstelling. De procedure voor de rechter is verder zoals hierboven beschreven.

Hoe lang duurt een inbewaringstelling?

Een inbewaringstelling duurt in principe drie weken. Tussen jouw opname en de beslissing van de rechter tot de voorzetting van de IBS kan maximaal 5 werkdagen zitten. Als de rechter tot een voortgezette IBS besluit, is deze vanaf de datum van het bezoek aan de rechtbank nog drie weken geldig. Na deze drie weken is er geen verlenging van de inbewaringstelling meer mogelijk. Als jouw behandelend psychiater het daarna nog steeds noodzakelijk vindt om je opgenomen te houden, kan hij een voorlopige rechterlijke machtiging verzoeken aan de rechter (zie de brochure 'De rechterlijke machtiging'). Omdat de rechter binnen drie weken over zo'n verzoek moet beslissen, betekent dit dat je nog eens maximaal drie weken opgenomen moet blijven.

Wat zijn mijn rechten?

In principe heb je dezelfde rechten als de vrijwillig opgenomen cliënten bij De Jutters (zie de brochure 'Rechten en plichten'). En ook voor jou gelden de huis- en afdelingsregels. Afwijkingen hiervan moeten omschreven en toegelicht worden in jouw behandelplan. Toch zijn er ook een aantal bijzonderheden.

Toestemming voor behandeling

Ook al ben je met een IBS opgenomen bij De Jutters, je hebt het recht om wel of geen toestemming te geven voor behandeling. De wet Bopz schrijft hierover:

- Als je jonger bent dan 12 jaar, moeten je ouders of voogd (ook wettelijk vertegenwoordiger genoemd) toestemming geven voor de behandeling en mogen zij beslissingen nemen over jouw behandeling. Natuurlijk mag en moet jij hier wel bij betrokken worden.
- Jongeren van 12 jaar of ouder (minderjarig) mogen zelf overleg voeren en toestemming geven voor het behandelplan. Of er wel of geen toestemming is gegeven, moet worden vastgelegd in het behandelplan. Overigens kan je toestemming die eenmaal gegeven is op elk gewenst moment weer intrekken.

Bewegingsvrijheid

Je hebt recht op bewegingsvrijheid, maar als je met een IBS bent opgenomen, mag je de afdeling en/of het terrein van De Jutters niet zonder toestemming verlaten. Ga je weg zonder toestemming of houdt je je niet aan de gemaakte afspraken over het verlof, dan kun je door de politie worden teruggebracht. Jouw behandelaar kan afspraken met je maken over jouw bewegingsvrijheid.

Speciale regels voor post, telefoon, bezoeken bewegingsvrijheid

Bij een gedwongen opname kunnen ook een aantal belangrijke (fundamentele) rechten beperkt worden. Zo kunnen er voor jou aparte regels gelden voor het ontvangen en versturen van post, het

gebruik van de telefoon, het ontvangen van bezoek en het vrij bewegen in en rond De Jutters. Maar dit kan alleen in speciale situaties, bijvoorbeeld als men bang is voor jouw gezondheid, de beperking is om verstoring van de orde binnen De Jutters te voorkomen of de beperking is ter voorkoming van strafbare feiten. Als jouw fundamentele rechten worden beperkt, heb je het recht om hiervan de reden meegedeeld te krijgen. De beperkingen moeten ook beschreven worden in jouw behandelplan.

Altijd recht op...!

Het recht om contact te hebben met de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), de klachtencommissie, de directie, een advocaat, de officier van justitie, de inspecteur voor de geestelijke gezondheidszorg en de rechter mag nooit beperkt worden.

Ingrijpen bij gevaar – middelen of maatregelen

Als uitzondering kunnen er bij (dreigend) gevaar voor jou en/of jouw omgeving middelen of maatregelen worden toegepast om het gevaar af te wenden. Middelen of maatregelen zijn: afzondering, separatie, fixatie en het gedwongen toedienen van vocht, voeding of medicijnen (hierover is de aparte 'Middelen of maatregelen' brochure geschreven). Bij De Jutters zullen we altijd eerst andere oplossingen proberen voordat er middelen of maatregelen gebruikt worden. Daarom is het belangrijk dat jij en je behandelaar hierover praten.

Hoe kan een inbewaringstelling opgeheven worden?

De IBS kan tussentijds worden opgeheven, zodra je geen gevaar meer veroorzaakt of wanneer het gevaar op een andere wijze dan door opname bij De Jutters kan worden afgewend. Je kunt ook zelf jouw behandelaar vragen de inbewaringstelling op te heffen. Het is belangrijk dat je dan kunt aangeven wat er veranderd is aan jouw situatie, bijvoorbeeld dat je vindt dat je voldoende hersteld bent om De Jutters te verlaten of als je vrijwillig bij De Jutters wil blijven voor behandeling. Jouw behandelaar zal jouw (schriftelijke) verzoek dan voorleggen aan de eerste geneeskundige. Binnen 14 dagen moet de geneesheer-directeur een besluit nemen op jouw verzoek. Een andere manier is de rechter te vragen de inbewaringstelling niet voort te zetten op het moment dat hij met je komt praten. Je kunt de rechter ook via de officier van justitie om opheffing van de inbewaringstelling vragen. Deze procedure kan soms langer duren dan de termijn van de inbewaringstelling en is daarom niet altijd zinvol. Jouw advocaat en de pvp kunnen je hiermee helpen.

Klachten

Je hebt altijd het recht een klacht in te dienen over jouw behandeling of verblijf bij De Jutters. Je kunt dat in eerste instantie altijd doen bij de personen die je behandelen of begeleiden. Vaak helpt een gesprek met je behandelaar of een medewerker van de afdeling al om jouw klacht op te lossen. Als hiermee jouw klacht nog niet is opgelost of als je het moeilijk vindt om je klacht op de afdeling zelf te bespreken, dan kun je het ook bespreken met de leidinggevende (manager) van de afdeling/sector. Als ook hier nog geen oplossing wordt gevonden, kun je je klacht indienen bij de Directeur Zorg van De Jutters. Een klacht aan de officiële klachtencommissie van de Jutters moet je schriftelijk bij de secretaris indienen.

PatiëntenvertrouwensPersoon

Je kunt als cliënt met je klacht bovendien altijd terecht bij de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp). Deze pvp is onafhankelijk en dus niet in dienst van De Jutters. De pvp zal je ondersteunen, bijvoorbeeld bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie of je informatie geven over het indienen van een klacht bij de Inspectie voor de Volksgezondheid of de officier van justitie. De pvp houdt alles dat je vertelt geheim. Meer informatie over het adres van de klachtencommissie en de patiëntenvertrouwenspersoon vind je achter in deze brochure.

Klachtenregeling voor de Bopz

Als je gedwongen bent opgenomen geldt er voor jou ook nog een speciale klachtenregeling. Cliënten met een rechterlijke machtiging of inbewaringstelling kunnen volgens deze regeling klagen over

- de wilsonbekwaamheidsverklaring (verklaring die afgegeven wordt door een onafhankelijk psychiater wanneer hij/zij je niet bekwaam acht tot zelfstandig nemen van beslissingen met betrekking tot je behandeling)
- de toepassing van dwangbehandeling
- de toepassing van middelen of maatregelen
- het beperken van fundamentele rechten
- het niet toepassen van het overeengekomen behandelingsplan.

Als de commissie deze klachten behandelt, moet zij in ieder geval bestaan uit een onafhankelijke voorzitter, een psychiater en een jurist. Natuurlijk kun je ook met deze klachten terecht bij de pvp voor ondersteuning en informatie.

Tot slot...

Mochten jij of jouw ouders na het lezen van deze brochure nog vragen hebben, dan kan je deze altijd aan jouw behandelaar of aan de patiëntenvertrouwenspersoon stellen.

Patiëntenvertrouwenspersoon

Te bereiken via de receptie van De Jutters op nummer 070 - 850 7 850

Stichting PVP 030 - 27 18 353 (landelijk)

Helpdesk PVP 0900 - 444 88 88 (10 cent p/m)

www.pvp.nl en www.pvp-online.nl

helpdesk@pvp.nl

Klachtencommissie cliënten

T.a.v. de ambtelijk secretaris

Monsterseweg 93

2553 RJ Den Haag

tel. 070 - 391 74 55 (secretariaat klachtencommissie)

Den Haag, augustus 2009